

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 11.5.2009
KOM(2009) 219 endelig

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET

**om indledning af konsultationer med Madagaskar
i medfør af artikel 96 i Cotonouaftalen**

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET

om indledning af konsultationer med Madagaskar i medfør af artikel 96 i Cotonouaftalen

1. Baggrund

Efter tyve års socialistisk etpartistyre er der siden 1991-92 blevet indført demokrati i Madagaskar, kendetegnet ved politisk pluralisme og magtens tredeling. I 1992 blev den tredje madagaskiske republik oprettet ved vedtagelsen af en ny forfatning. Siden da har den politiske overgang været præget af flere demokratiske fremskridt, men der har også været store tilbageskridt i den periode, Didier Ratsiraka har været præsident (1996-2001). Præsidentvalget den 11. december 2001 førte til en alvorlig politisk krise. Den 29. april 2002 afgjorde den øverste forfatningsdomstol, at valget var vundet af Marc Ravalomanana, som blev indsat i maj og anerkendt af det internationale samfund i juli.

Siden krisen i 2002 har forholdene i Madagaskar været forholdsvis stabile. 2006 var præget af præsidentvalget, der blev overvåget af det internationale samfund, herunder i første række EU; valget blev afviklet under rolige og ordentlige forhold. Efter første valgrunde blev den afgående præsident Marc Ravalomanana den 23. december 2006 erklæret for vinder med ca. 55 % af stemmerne.

I 2008 afsluttedes et længere valgforløb med, at præsidentens parti TIM opnåede stort flertal i parlamentet (nationalforsamlingen og senatet) og i de territoriale forsamlinger (kommuner og regioner). Den politiske atmosfære i Antananarivo forværredes mærkbart ved udgangen af 2008 på grund af lukningen af fjernsynsstationen VIVA, hvis ejer Andry Rajoelina er uafhængig borgmester i hovedstaden. Hans forhold til præsidenten, Marc Ravalomanana, endte i åben konflikt. Allerede inden jul havde borgmesteren offentligt tilkendegivet, at 13. januar 2009 var sidste frist for de offentlige myndigheder til at genåbne hans fjernsynsstation VIVA og til at indføre generel frihed for medierne. Efterhånden som man nærmede sig denne frist, opfordrede borgmesteren befolkningen i Tana til regelmæssige møder og til "generalstrejke" den 24. januar. Demonstranter i titusindvis samledes den 26. januar, og situationen kom hurtigt ud af kontrol. Demonstranterne satte ild på den statslige radio- og fjernsynsstation, og butikker blev plyndret, hvilket især gik ud over butikskæden Tiko, som tilhører præsidentens familie. I forbindelse med de optøjer, der efterfølgende fandt sted den 27. og 28. januar, blev der dræbt mellem 70 og 100 mennesker. Styrkeprøven mellem præsidenten og borgmesteren fortsatte, eftersom borgmesteren udråbte sig til præsident for den høje overgangsmyndighed, hvorefter præsidenten afsatte ham fra stillingen som borgmester og lod ham erstatte af en midlertidig administrator. I forbindelse med en ny demonstration den 7. februar endte nogle meget alvorlige sammenstød med, at ca. 40 mennesker blev dræbt og ca. 250 blev såret af skud, der blev affyret, da menneskemængden forsøgte at besætte præsidentpaladset.

Trods de mæglingsforsøg, der blev gjort af De Kristne Kirkers Råd med støtte fra FN's særlige udsending og andre internationale og regionale organisationer som f.eks. Den Afrikanske Union og Kommissionen for Det Indiske Ocean, kom den politiske situation fuldstændig ud af kontrol, efter at militærets øverste ledelse havde opstillet en frist på 3 døgn til at fremskynde en dialog og finde en politisk løsning. Den 17. marts besluttede præsidenten

at afsætte regeringen og overdrog ved en bekendtgørelse de fulde beføjelser til en militær ledelse. Den militære ledelse overdrog efterfølgende de fulde beføjelser til Andry Rajoelina. Denne dobbelte magtoverdragelse blev med det samme godkendt af den øverste forfatningsdomstol, som erklærede, at Andry Rajoelina varetog funktionen som republikkens præsident.

Det internationale samfund har enstemmigt fordømt denne dobbelte magtoverdragelse, idet den ikke er i overensstemmelse med forfatningsbestemmelserne.

2. Kommissionens forslag

Ifølge Kommissionen er enhver løsning, som ikke er i overensstemmelse med forfatningen, fuldstændig uacceptabel. Den kan fuldt ud tilslutte sig den erklæring, som EU-formandskabet offentliggjorde den 20. marts, hvori disse magtoverdragelser defineres som en afskedigelse med magt af en demokratisk valgt præsident, og de madagaskiske myndigheder opfordres til fuldt ud at overholde forfatningens bestemmelser om besættelse af præsidentembedet.

De grundelementer, partnerskabet bygger på, er defineret i artikel 9, stk. 2, i AVS/EF-partnerskabsaftalen, som blev undertegnet i Cotonou den 23. juni 2000 og revideret i Luxembourg den 25. juni 2005. Overholdelse af menneskerettighederne, de demokratiske principper og retsstatsprincipperne er grundlaget for parternes interne og internationale politikker og udgør grundelementerne i aftalen. Kommissionen konstaterer i henseende til denne artikels bestemmelser og de omstændigheder, under hvilke Andry Rajoelina har taget magten i Madagaskar, at der er tale om en særlig alvorlig og åbenbar tilsidesættelse af disse grundelementer, og den anser denne situation for at være et særligt hastende tilfælde, jf. Cotonouaftalens artikel 96, stk. 2, litra b). Den mener derfor, at der må indledes konsultationer med de myndigheder, der har magten i Madagaskar, for at undersøge mulighederne for at løse krisen og genetablere den forfatningsmæssige orden. Konsultationerne afholdes i overensstemmelse med artikel 96 i den reviderede Cotonouaftale.

En sådan dialog vil give Madagaskars magthavere lejlighed til at præcisere deres hensigter og forslag til løsning af krisen og Den Europæiske Union til at vurdere, i hvilket omfang den på basis af denne dialog kan tilslutte sig initiativer, som går i retning af respekt for principperne i artikel 9, stk. 2, i den reviderede Cotonouaftale.

Kommissionen foreslår derfor, at Rådet indbyder Madagaskars magthavere til konsultationer under henvisning til artikel 96 i den reviderede Cotonouaftale, jf. vedlagte udkast til skrivelse.

Kommissionen foreslår, at de igangværende samarbejdsaktiviteter fortsætter i den periode konsultationerne finder sted, dog med undtagelse af enhver form for budgetstøtte, som vil blive suspenderet, og programoverslag og alle andre betalinger til regeringen og dens myndigheder, hvor der vil blive taget stilling i hvert enkelt tilfælde. Kontakten til de nationale myndigheder vedrørende forberedelsen af nye projekter vil blive begrænset til eventuelle humanitære foranstaltninger og foranstaltninger, som direkte kommer befolkningen til gode, hvilket der også vil blive taget stilling til i hvert enkelt tilfælde. Hvad angår tiltag på basis af EU-instrumenterne for ekstern bistand, foreslår Kommissionen en behandling i lighed med behandlingen i henhold til Cotonouaftalen under overholdelse af bestemmelserne om disse instrumenter og finansforordningen.

Når der ses bort fra selve udviklings samarbejdet, især i forlængelse af fiskeripartnerskabsaftalen og den tilhørende protokol om en regional tilsynsplan for den sydvestlige del af Det Indiske Ocean, undersøger Kommissionen for øjeblikket, om

betingelserne for protokollens gennemførelse stadig er til stede. Med forbehold af eventuelle yderligere undersøgelser af, om fiskeriaftalen og den regionale plan gennemføres korrekt, kan Kommissionen i denne forbindelse træffe enhver forholdsregel, som den måtte finde nødvendig.

BILAG

Bruxelles, den

Præsident for Den Høje Overgangsmyndighed
for Republikken Madagaskar
Antananarivo
Madagaskar

UDKAST

Hr. præsident for Den Høje Overgangsmyndighed

Den Europæiske Unions formandskab understregede i sin erklæring af 20. marts 2009 om den seneste tids begivenheder i Madagaskar sin foruroligelse over de begivenheder, som har ført til, at den demokratisk valgte præsident, Marc Ravalomanana, er blevet afsat med magt, og det opfordrede de madagaskiske parter til fuldt ud at overholde forfatningens bestemmelser om besættelse af præsidentembedet.

I medfør af artikel 96, stk. 2, litra b), i Cotonouaftalen skal vi i betragtning af, at der er tale om en alvorlig og åbenlys overtrædelse af de væsentlige elementer, der er omhandlet i nævnte aftales artikel 9, stk. 2, på Fællesskabets og medlemsstaternes vegne indbyde Madagaskar til konsultationer med henblik på som fastsat i aftalen at foretage en grundig undersøgelse af forholdene og eventuelt afhjælpe situationen.

Vi foreslår, at disse konsultationer finder sted senest 30 dage efter datoen for denne skrivelse på en af parterne nærmere aftalt dato i Rådet for Den Europæiske Unions bygning i Bruxelles.

Med venlig hilsen

På Rådets vegne

På Kommissionens vegne

Kopi: Formandskabet for AVS/EF-ministerrådet
Formandskabet for AVS-ambassadørudvalget
Generalsekretariatet for gruppen af AVS-stater